

RISICO INVENTARISATIE GEZONDHEID

HUISREGELS GEZONDHEID

Gezondheidsrisico's ten gevolge van (niet) medisch handelen

Kind krijgt verkeerde medicatie toegediend

- Ouders geven voor het verstrekken van medicijnen vooraf schriftelijke toestemming middels een "overeenkomst gebruik geneesmiddelen"
- Misverstanden worden voorkomen door een schriftelijke overdracht
- Er wordt een afvinklijst gehanteerd zodat wordt voorkomen dat een medicijn twee keer wordt toegediend
- Er worden alleen medicijnen in de originele verpakking met bijsluiter verstrekt, die op naam van het kind uitgeschreven zijn
- Er worden alleen medicamenten verstrekt worden die al eerder thuis verstrekt zijn
- Vóór het verstrekken van het medicament wordt de bijsluiter gelezen
- Er wordt gewerkt met een schriftelijke procedure met betrekking tot calamiteiten als gevolg van verstrekking van een geneesmiddel / zelfzorgmiddel
- Gezondheidskenmerken en bijzonderheden op dit vlak worden in het dossier van het kind vastgelegd
- Er wordt vastgelegd wie de medicijnen verstrekt
- Er wordt vastgelegd welke huisarts een kind heeft
- Er is een afspraak gemaakt met een huisarts in de buurt, zodat in geval van calamiteiten hierop teruggevallen kan worden

Kind krijgt een bedorven medicament toegediend

- Medicijnen worden in de originele verpakking met houdbaarheidsdatum bewaard
- De houdbaarheidsdatum van het medicijn wordt voor toediening gecontroleerd
- Medicijnen worden volgens voorschrift bewaard

Kind krijgt paracetamol zonder diagnose

- Pijnstillers of koortsverlagende medicijnen worden alleen op doktersadvies verstrekt

Kind wordt niet of onjuist medisch behandeld door een onvolledig of onjuist medische dossier

- Gegevens over allergieën en vaccinaties worden vastgelegd
- Er wordt voor elk kind een 'medisch' dossier bijgehouden
- De dossiers worden actueel gehouden

Kind wordt ondeskundig medisch behandeld door personeel

- Ouders geven vooraf schriftelijk toestemming voor medische handelingen
- Een arts moet zich ervan vergewissen dat degen die niet bevoegd is voor medische handelingen wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten
- Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel, worden medische handelingen uitbesteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg

Kind komt via een koortsthermometer in contact met ziektekiemen

- Er worden hoesjes gebruikt om te voorkomen dat de thermometer verontreinigd raakt
- De thermometer wordt na ieder gebruik met water en zeep gereinigd
- De thermometer wordt voor en na ieder gebruik met een door ctgb toegelaten middel gedesinfecteerd

Kind komt in contact met ziektekiemen via zalf of crème

- Handen worden gewassen voor het aanbrengen van zalf of crème
- Er worden spatels, vingercondooms of handschoenen gebruikt worden bij het gebruiken van crème of zalf

Kind komt in contact met andermans bloed of wondvocht

- De medewerkers werken met een instructie als er bloedcontact is geweest
- Groepsleiding wast voor- en na wondverzorging de handen
- Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd worden wegwerphandschoenen gedragen
- Gemorst bloed wordt met handschoenen aan met een papieren tissue verwijderd
- De ondergrond wordt met water en allesreiniger schoongemaakt
- Het verontreinigde oppervlak wordt schoongespoeld en nagedroogd
- Het oppervlak wordt daarna met een door het ctgb toegelaten middel gedesinfecteerd
- Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt
- Pleisters of verband worden regelmatig (of wanneer ze doordrenkt zijn) verwisseld
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60°C gewassen
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of GGD

HUISREGELS GEZONDHEID

Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu

Kind wordt blootgesteld aan stuifmeel van gras, onkruid of bomen die een allergie kunnen oproepen

- In de tuin staan alleen allergeen arme planten
- Er worden geen planten aangeschaft die allergeen stuifmeel verspreiden

Kind komt via in zandbak aanwezige ontlasting (hond/kat) in contact met ziektekiemen

- Indien nodig wordt voorkomen dat honden en katten toegang hebben tot de zandbak
- Er wordt voorkomen dat kinderen eten of drinken in de zandbak
- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen hun handen wassen na het spelen in het zand
- Indien nodig worden uitwerpselen van honden en katten met ruim zand uit de zandbak geschept
- Het zand wordt verschoond als uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen, die er langer dan 3 weken in hebben gelegen

Kind wordt door een teek gebeten

- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen beschermende kleding dragen bij wandelingen in bossen
- Er wordt altijd naar buiten gegaan met de tekenkaart
- Kinderen worden op teken en tekenbeten gecontroleerd als ze rondom struiken hebben gespeeld
- Tekenen worden zo snel mogelijk verwijderd met behulp van een tekenpincet of tekenlepel
- Na verwijdering van een teek wordt het wondje direct gedesinfecteerd

Kind wordt door een bij of wesp gestoken

- Bij overlast wordt een hor voor raam of deur geplaatst om insecten te weren
- In de buitenruimte wordt zoet eten beperkt
- Plakkerige handen en monden worden bij buitenspelande kinderen direct schoongemaakt
- Bij buiten drinken worden rietjes gebruikt om te voorkomen dat een bij of wesp in de mond of keel terecht komt
- Planten die bijen of wespen aantrekken zijn afwezig of worden verwijderd

HUISREGELS GEZONDHEID

Gezondheidsrisico's als gevolg van het binnenmilieu

Kind verblijft in bedompte ruimte

- Verblijfsruimten (groepsruimten, slaapkamers enz.) hebben voldoende voorzieningen om te ventileren
- Mechanische ventilatie staat in de stand die zorgt dat het CO₂-gehalte laag genoeg blijft
- Zorg dat ramen in verschillende kierstanden kunnen worden gezet
- Er wordt extra geventileerd tijdens en na bewegingsspelletjes, bedden opmaken en stofzuigen/wissen
- Gedurende de nacht wordt geventileerd

Kind verblijft in een te koude ruimte

- In iedere ruimte waar kinderen verblijven is een thermometer aanwezig
- De temperatuur wordt regelmatig gecontroleerd en is in de verblijfsruimte niet lager dan 17°C

Kind verblijft in een te warme ruimte

- In iedere ruimte waar kinderen verblijven, is een thermometer aanwezig
- Ramen waar de zon op staat, worden middels zonwering afgeschermd/ geblindeerd
- De temperatuur in de verblijfsruimte wordt op 20°C ingesteld en het ventilatiegedrag wordt aangepast wanneer de temperatuur oploopt
- Als de temperatuur boven de 25°C oploopt, wordt er volgens een hitteprotocol gewerkt
- Er wordt een ventilator gebruikt in binnenruimtes waar de temperatuur oploopt boven de 25°C
- Op warme dagen wordt 's nachts geventileerd om het gebouw af te koelen

Kind verblijft in een muf ruikende (vochtige) ruimte.

- De luchtvochtigheid wordt in groepsruimten en slaapkamers regelmatig gecontroleerd en is tussen de 30% en 70%
- Oorzaken van een te hoge luchtvochtigheid zoals lekkages worden direct bestreden
- Ventilatiegedrag wordt aangepast als de activiteit daarom vraagt
- In de verschillende ruimtes worden temperatuurschommelingen van meer dan 5°C voorkomen

Kind komt via planten, textiel of stoffering van verblijfsruimtes in aanraking met allergenen

- Textiel wordt op minimaal 40°C gewassen
- Er worden alleen vloerkleden gebruikt die makkelijk te reinigen zijn
- Bloemen met een sterke geur worden verwijderd
- Schotels, potten en bakken van planten worden jaarlijks gereinigd

Kind verblijft in een ruimte met verbrandingsproducten (bijv. rook)

- Kinderen wordt toegang tot ruimtes waar gerookt wordt verboden
- Er worden geen wierookstokjes, kaarsen, waxinelichtjes, olie, gel, enz. gebrand
- Gastoestellen om op te koken worden alleen in een afsluitbare keuken met mechanische luchtafzuiging gebruikt

Kind verblijft in stoffige ruimte

- Er wordt met een schoonmaakschema gewerkt
- Meubilair is van dien aard dat een efficiënte schoonmaak mogelijk is
- De vloer en het meubilair (dat dagelijks wordt gebruikt) wordt dagelijks gereinigd
- Hoger gelegen oppervlakken worden wekelijks gereinigd
- Verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd
- Planten met harige bladeren (geraniums of kaaps viooltjes) worden verwijderd
- Er wordt stofvrij schoolkrijt gebruikt
- Schoolborden worden met een vochtige doek schoongemaakt
- Wekelijks wordt stof van stengels en bladeren van kamerplanten gespoeld
- Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd worden, worden na een maand verwijderd

Kind wordt blootgesteld aan vluchtige stoffen

- In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) gebruikt
- Tijdens knutselen wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt
- In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentijn, verfbijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt
- Na verwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is
- Er worden geen sterk geurende producten gebruikt

Kind krijgt schadelijke stoffen binnen via de ventilatievoorziening

- De jaarlijkse reiniging van het mechanische ventilatiesysteem is in een onderhoudscontract vastgelegd
- Laat de mechanische ventilatie iedere vijf jaar meten en opnieuw inregelen en leg de resultaten vast in een logboek
- Maak de ventilatiekanalen elke vijf tot zeven jaar schoon
- Filters van een eventuele mechanische luchttoevoer worden gereinigd en vervangen conform instructies van de leverancier
- Ventilatioosters zijn niet zichtbaar vuil
- Ventilatioosters worden vrij gehouden

Kind verblijft in een ruimte met (huis)dieren die een allergie kunnen oproepen

- Dieren worden alleen toegelaten als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor huisdieren
- Kinderboerderijen worden alleen bezocht na overleg met de ouders
- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen na contact met dieren hun handen wassen

Kind verblijft in een ruimte met planten die een allergie kunnen oproepen

- Er worden alleen allergievrije planten/bloemen aangeschaft
- Houten of rieten onderzetters worden vervangen
- Potgrond wordt jaarlijks verschoond
- Potten en schotels worden jaarlijks gereinigd en bij schimmelvorming direct vervangen

Kind verblijft in een vervuilde ruimte doordat schoonmaak ontoereikend is

- Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt
- Er wordt gewerkt met een schoonmaakschema

Kind verblijft in een ruimte tijdens schoonmaakwerkzaamheden

- Tijdens het gebruik van een stofzuiger of droge wisser wordt gelucht
- Er wordt niet geveegd in het bijzijn van kinderen
- Tijdens het opmaken van bedden en het opvouwen van wasgoed worden ramen wijd opengezet

HUISREGELS GEZONDHEID

Gezondheidsrisico's door overdracht van ziektekiemen

Kind krijgt door gebruik van een vuile of andermans fopspen ziektekiemen binnen

- Fopspenen worden minimaal wekelijks uitgekookt
- Fopspenen worden gescheiden van elkaar opgeborgen
- Fopspenen worden in schone bakjes opgeborgen

Kind komt in contact met ziektekiemen via ongewassen handen van pedagogisch medewerker

- Handen worden gewassen bij zichtbare verontreiniging van de handen
- Handen worden gewassen voor het aanraken of bereiden van voedsel
- Handen worden gewassen voor het eten of helpen met eten
- Handen worden gewassen voor het aanbrengen van zalf of crème
- Handen worden gewassen voor wondverzorging
- Handen worden gewassen na hoesten, niezen en snuiten
- Handen worden gewassen na toiletgebruik
- Handen worden gewassen na het verschonen van een kind
- Handen worden gewassen na het afvegen van de billen van een kind
- Handen worden gewassen na het buitenspelen
- Handen worden gewassen na het schoonmaken
- Handen worden gewassen na contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed
- Handen worden gewassen na contact met vuile was of afval

Kind komt in contact met ziektekiemen via onzorgvuldig gewassen handen van pedagogisch medewerkers

- Handen worden met water en vloeibare zeep gewassen
- De zeep wordt over de gehele handen verdeeld
- Handen worden na het wassen goed schoongespoeld
- Handen worden met een schone handdoek of papieren wegwerpdoekjes gedroogd

Kind komt in contact met ziektekiemen van zieke pedagogisch medewerkers

- Zieke pedagogisch medewerkers besteden extra aandacht aan een goede handhygiëne
- Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de ziek- en herstelmeldingsprocedure
- Medewerkers raadplegen een arbo-arts bij ziekteverschijnselen van besmettelijke aard (zoals diarree of huiduitslag)
- Medewerkers weten hoe te handelen als ze ziek van vakantie terugkomen

Kind komt in contact met pus of vocht uit blaasjes/wondjes van ander kind

- Pus/wondvocht wordt voordat het gaat lekken met bijvoorbeeld een wattenstaafje gedept
- Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt
- Handen worden na aanraking van pus of wondvocht gewassen
- Zieke kinderen krijgen een eigen handdoek of gebruiken papieren handdoekjes
- Zieke kinderen krijgen eigen speelgoed
- Speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld, wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken
- Zieke kinderen krijgen een eigen beker en bestek, de medewerker ziet er op toe dat andere kinderen dit niet gebruiken

- Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben, wordt extra aandacht aan handhygiëne besteed

Kind komt in contact met ziektekiemen door aanhoesten of niezen door pedagogisch medewerkers

- Pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een goede hoesthygiëne
- Pedagogisch medewerkers wassen de handen na hoesten of niezen

Kind komt in contact met ziektekiemen door aanhoesten, niezen of snot van ander kind

- Kinderen worden er op gewezen dat ze tijdens het hoesten of niezen de hand voor de mond moeten houden, in hun elleboog of in een papieren zakdoek hoesten of niezen
- Kinderen worden gestimuleerd de handen te wassen na hoesten of niezen
- Pedagogisch medewerkers zien er op toe dat kinderen met snotbellen hun neus snuiten

Kind komt door gezamenlijk gebruik van een zakdoek in contact met ziektekiemen

- Voor ieder kind wordt per keer een schone papieren zakdoek gebruikt

Kind komt via een spuugdoekje of slab van een ander kind in contact met ziektekiemen

- Ieder kind krijgt een schoon spuugdoekje/slab
- Doekjes/slabjes worden meteen na gebruik opgeruimd

Kind komt via een washandje waarmee handen of monden van meerdere kinderen gewassen worden in contact met ziektekiemen

- Voor ieder kind wordt een schone (wegwerp-) washand gebruikt
- Gebruikte washandjes worden direct opgeruimd of weggegooid

Kind raakt besmet met ziektekiemen via een ander kind dat met ongewassen handen van het toilet komt

- Pedagogisch medewerkers zien er op toe dat kinderen na ieder toiletbezoek hun handen (met vloeibare) handzeep wassen
- Kinderen gebruiken een op hoogte afgestemde wastafel of er is een opstapje bij een hoog gemonteerde wastafel aanwezig

Kind raakt besmet met ziektekiemen via een ander kind dat met onzorgvuldig gewassen handen van toilet komt

- Aan kinderen wordt geleerd hun handen goed te wassen
- Pedagogisch medewerkers zien er op toe dat kinderen altijd vloeibare handzeep gebruiken
- Kinderen drogen hun handen met wegwerpdoekjes of schone handdoek

Kind komt door het aanraken van een vuile luier in contact met ontlasting/urine

- Vuile luiers worden direct weggegooid
- Vuile luiers worden in een gesloten afvalbak (met voetpedaal) of luieremmer weggegooid

Kind komt door een verontreinigde verschoontafel/aankleedkussen in contact met ontlasting/urine

- De verschoonplek wordt na ieder kind gereinigd of er wordt steeds een nieuwe onderlegger gebruikt
- Het aankleedkussen wordt vervangen zodra het tijk beschadigingen vertoont
- Na vervuiling met bloed, (bloederige) diarree of braaksel wordt het aankleedkussen gedesinfecteerd

Kind komt door on(zorgvuldig)gewassen handen van pedagogisch medewerkers in contact met ontlasting/urine

- Bij zichtbare verontreiniging én minimaal elk dagdeel wordt een schone handdoek gebruikt
- De kraan (handcontactpunt) wordt minimaal dagelijks gereinigd

Kind komt via speelgoed dat wordt meegenomen naar het toilet in contact met ziektekiemen

- Pedagogisch medewerker ziet er op toe dat er geen speelgoed mee naar het toilet genomen wordt

Kind krijgt ziektekiemen binnen door het eten van onhygiënisch bereide voeding

- Medewerkers dragen zorg voor een goede handhygiëne
- Voedselbereiding en verschenken gebeurt op gescheiden plaatsen
- Voedsel wordt in een schone omgeving bereid
- Er wordt schoon keukenmateriaal gebruikt
- Rauwe ingrediënten worden tot minimaal 75°C in de kern verhit
- Restjes worden niet hergebruikt
- Geschild, gesneden of geprakt fruit wordt afgedekt

Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door het eten van bedorven voeding

- Gekoelde producten worden na aflevering of aankoop direct in de koelkast opgeborgen
- Ouders worden geïnstrueerd geen bederfelijke voedingsmiddelen mee te nemen die langer dan 30 minuten buiten de koelkast zijn geweest
- Gekoelde producten worden onder 7°C bewaard
- Zuigelingenvoeding wordt onder 4°C bewaard
- Een interne verbruikdatum (ivd) wordt na de ontvangst, de bereiding of het ontdooien van producten genoteerd
- Producten worden vlak voor gebruik uit de koelkast gehaald
- Gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest worden weggegooid
- De houdbaarheidsdatum van producten wordt voor ieder gebruik gecontroleerd

Kind krijgt gifstoffen of ziektekiemen binnen door onjuiste behandeling van meegebrachte moedermelk

- Ouders ontvangen een instructie over de behandeling van afgekolfde moedermelk

- Gekolfde moedermelk wordt door ouders gekoeld vervoerd
- Moedermelk wordt direct in de koelkast geplaatst en onder 4°C bewaard
- Afgekolfde moedermelk wordt binnen 48 uur gebruikt
- Meegebrachte moedermelk wordt op de dag van aanleveren opgemaakt
- Overgebleven moedermelk wordt weggegooid
- Ingevroren moedermelk wordt maximaal 3 maanden bewaard
- Moedermelk wordt in de koelkast ontdooid
- Ontdooide moedermelk wordt (als de melk een nacht bewaard wordt) van een datum en tijdstip van ontdooien voorzien
- Eenmaal ontdooide moedermelk wordt binnen 24 uur verstrekt
- Eenmaal ontdooide moedermelk wordt niet meer ingevroren

Kind krijgt ziektekiemen binnen door meegebrachte (thuis)bereide poedermelk

- Er wordt alleen zuigelingenvoeding in poedervorm geaccepteerd tenzij hierover met ouders afspraken zijn gemaakt die de voedselveiligheid waarborgen

Kind krijgt ziektekiemen binnen via onhygiënisch bereide flesvoeding

- Flesvoeding staat tijdens het voeden niet langer dan één uur buiten de koeling
- Resten flesvoeding worden weggegooid
- Flesvoeding wordt klaargemaakt op een plek die strikt gescheiden is van de verschoonplek
- Er worden eenvoudig te reinigen flessen gebruikt

Kind krijgt door gebruik van andermans drinkbeker of bestek ziektekiemen binnen

- Drinkbekers en bestek worden na ieder gebruik afgewassen
- Medewerkers zien er op toe dat kinderen tijdens de maaltijd hun eigen servies en bestek gebruiken

Kind komt door aanraken van afval in contact met ziektekiemen

- Afval wordt in afgesloten afvalbakken weggegooid
- De afvalbakken worden dagelijks geleegd

Kind komt via een vuile vaatdoek in contact met ziektekiemen

- Bij zichtbare verontreiniging, na vuile kluisjes én minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek gebruikt

Kind komt via gezamenlijk gebruikt beddengoed in contact met ziektekiemen

- Kinderen slapen op een eigen onderlaken en hebben een eigen slaapzak
- Beddengoed wordt bij iedere wisseling van kinderen verschoond of het beddengoed wordt apart bewaard in een kindgebonden mandje en wekelijks gewassen
- Zichtbaar vuil beddengoed direct wordt verschoond
- Dekbedden en dekens worden minimaal één keer per maand gewassen

Kind komt via vuil speelgoed in contact met ziektekiemen

- Speelgoed dat in de mond genomen wordt, wordt dagelijks gereinigd
- Speelgoed dat niet in de mond genomen wordt, wordt maandelijks gereinigd
- Zichtbaar verontreinigd speelgoed wordt direct gereinigd
- Speelgoed wordt na vervuiling met bloed, (bloederige) diarree of braaksel gedesinfecteerd
- De pedagogisch medewerker vervangt beschadigd speelgoed direct
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden
- Speelgoed wordt gescheiden van schadelijke stoffen, zoals schoonmaakmiddelen.

Kind komt via vuile verkleedkleden in contact met ziektekiemen, allergenen of huisstofmijten

- De verkleedkleden worden op 40°C gewassen met het langste programma
- Verkleedkleden worden maandelijks gewassen
- Wanneer zieke kinderen met verkleedkleden spelen, worden de kleden extra gewassen

Kind komt via onzorgvuldig of niet gewassen stoffen speelgoed / knuffels in contact met ziektekiemen

- Knuffels en stoffen speelgoed worden maandelijks gewassen
- Er worden alleen stoffen speelgoed en knuffels aangeschaft die op minimaal 40°C gewassen kunnen worden
- Wanneer zieke kinderen (met bijvoorbeeld een koortslip) met de knuffels voor algemeen gebruik spelen, worden de knuffels direct extra gewassen

Kind komt via (uitwerpselen van) ongewenste dieren in contact met ziektekiemen

- Etensoverblijfselen worden afgesloten bewaard en kruimels worden opgeruimd
- Uitwerpselen van ongewenste dieren worden direct opgeruimd

Kind komt door bijten of krabben van een dier in contact met ziektekiemen

- Bij bezoek aan dieren is er steeds voldoende begeleiding aanwezig
- Pedagogisch medewerkers houden toezicht op de kinderen in aanwezigheid van dieren
- Als dieren gevoerd worden, let de pedagogisch medewerker op dat dit voorzichtig gebeurt

Kind krijgt ziektekiemen binnen krijgt via onzorgvuldig gereinigde fles/spenen

- Flessen en spenen worden na iedere voeding eerst omgespoeld met koud water.
- Flessen van kinderen t/m 6 mnd worden gereinigd in een vaatwasmachine (niet kortste programma). Of bij afwezigheid van een vaatwasmachine na omspoelen gereinigd met afwasmiddel en heet water, en een speciale afwasborstel (na afwassen flesjes naspoelen).
- Schone flessen en spenen worden omgekeerd bewaard op een schone, droge doek of flessenrek.

Kind komt door het aanraken van een vuil potje in contact met ontlasting/urine

- Potjes worden meteen na gebruik gereinigd
- Er wordt een aparte borstel voor de potjes gebruikt

Kind komt in contact met ontlasting van een ander kind door gebruik van grote closetpot

- Er worden wc-brilverkleiners gebruikt
- Bij grote closetpotten wordt er een opstapmogelijkheid voor kinderen gebruikt
- Bij gebruik van grote closetpotten wordt extra aandacht aan een goede handhygiëne besteedt

Kind komt via met ontlasting vervuild zwemwater in contact met ziektekiemen

- Voor kinderen die nog niet zindelijk zijn, worden zwemluiers gebruikt

Kind komt door zichtbaar vervuild zwemwater in contact met ziektekiemen

- Het water in kleine badjes wordt dagelijks en bij zichtbare verontreiniging verschoond
- Badjes worden voor het vullen gereinigd
- Badjes worden na gebruik gereinigd en droog opgeborgen
- Voor het vullen van badjes wordt water van drinkwaterkwaliteit gebruikt
- Voorwerpen en attributen waarmee kinderen en het zwem- en badwater in contact komen, zijn van materialen vervaardigd die gemakkelijk gereinigd kunnen worden
- Er zijn maatregelen getroffen om te voorkomen dat (huis)dieren in het water kunnen komen

Kind krijgt ziektekiemen binnen krijgt doordat waterspeelgoed aanzet tot het drinken van zwemwater

- Voor gebruik in het badje wordt het juiste speelgoed gekozen

Kind komt door eten, drinken /snoepen in het zwembadje in contact met ziektekiemen

- Groepsleiding ziet er op toe dat kinderen niet eten of drinken in het zwembadje